

Jaarplan 2017

Datum	10-04-2017	Aantal bladen	9
Opsteller	Kennissplatformbureau	Referentie	KP 20170410-01

1. Kennissplatform EMV in 2017

De afgelopen jaren heeft het Kennissplatform Elektromagnetische Velden en Gezondheid (Kennissplatform EMV) een actieve rol gespeeld bij het adresseren en beantwoorden van vragen en zorgen in de maatschappij over gezondheidseffecten van elektromagnetische velden. Hierdoor kon de maatschappij snel worden geïnformeerd over actuele ontwikkelingen, zowel in het wetenschappelijk onderzoek naar gezondheidseffecten als rondom nieuwe technologie die gebruik maakt van EMV.

Voor mobiele telefonie en zendmasten lijkt er de laatste jaren een verschuiving plaats te vinden, waarbij meer nadruk komt te liggen op betere bereikbaarheid. De elektriciteitsvoorziening staat aan de vooravond van grootschalige ontwikkelingen in infrastructuur die samenhangen met de energietransitie.

2. Thema, kerntaak en additionele taken

In de bestuursvergadering van 16 april 2015 is als het centrale thema van het Kennissplatform EMV in 2015-2019 vastgesteld:

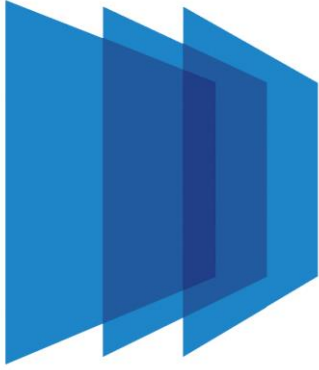
De samenleving helpen omgaan met technologische en maatschappelijke ontwikkelingen door het duiden van de kennis met aandacht voor keuzemogelijkheden voor overheden, burgers (die apparaten aanschaffen of in de buurt van bronnen wonen), ondernemers, onderwijs en onderzoek.

Het Kennissplatform EMV heeft als kerntaak:

- Het duiden van de wetenschap: het voorzien in wetenschappelijk gefundeerde informatie op het gebied van EMV en gezondheid. Uitgangspunt hierbij is dat de informatie voor professionals en burgers bruikbaar is voor een standpuntbepaling ten aanzien van EMV.

Additionele taken van het Kennissplatform EMV zijn:

- Het proactief en reactief adresseren van actuele maatschappelijke vragen over elektromagnetische velden, zodanig dat de maatschappij in brede zin waaronder burgers, pers, professionals van overheden en bedrijfsleven, daarvan kennis kan nemen en gebruik kan maken. Waar mogelijk, wordt tevens proactief een handelingsperspectief in beeld gebracht. Het Kennissplatform EMV fungeert niet als actief hulpverlenende instantie.
- Het organiseren en faciliteren van interactie tussen relevante stakeholders om verschillen in visies en interpretaties te verhelderen. Deze interactie vindt plaats in algemene zin in de Klankbordgroep, en meer specifiek voor bepaalde deelonderwerpen in ad-hoc denkgroepen (gevormd uit vertegenwoordigers van de KP-deelnemers en van de stakeholders, eventueel aangevuld met andere deskundigen). De denkgroep zijn niet alleen belangrijk voor reflectie en formulering van interpretaties, maar vooral ook om

mogelijke handelingsperspectieven in beeld te brengen. Hieruit kunnen voorstellen voor acties volgen, die aan het Bestuur van het Kennisplatform EMV worden voorgelegd.

Het Kennisplatform EMV stelt zich ten doel deze taken op objectieve wijze te vervullen, onafhankelijk van belangen van bedrijfsleven, maatschappelijke groeperingen en vigerend overheidsbeleid. Het Kennisplatform EMV en alle deelnemende organisaties gebruiken hun netwerk en middelen om de berichten en overige informatie van het Kennisplatform EMV publiek te maken om een zo breed mogelijke doelgroep te bereiken.

Het Kennisplatform EMV streeft ernaar om informatie te leveren die past binnen de actuele maatschappelijke informatiebehoefte en wetenschappelijke ontwikkelingen. Producten kunnen bestaan uit kennisberichten (over een “breed” onderwerp, mede gebaseerd op maatschappelijke reflectie), memo's, eerste indrukken (over een recente publicatie of een deelonderwerp) en videofilmmpjes. Daarnaast zal worden geïnventariseerd of andere vormen van publiekscommunicatie effectief kunnen worden ingezet. Alle informatie wordt gepubliceerd op de website.

3. Jaarplan 2017

In 2016 is gestart met het opstellen van twee nieuwe Kennisberichten en een nieuw memo. Van alle drie is eind 2016 een conceptversie voorgelegd aan Communicatieforum en Wetenschapsforum. Afronding van deze Kennisberichten en dit memo staat centraal in het Jaarplan 2017.

Er is in 2016 gestart met een verkenning, waarbij met belangen-vertegenwoordigende organisaties van overheden, burgers, ondernemers, onderwijs en onderzoek is gesproken over de EMV-informatiebehoefte in de maatschappij. In het bijzonder was er daarbij aandacht voor de invulling van de thema's met betrekking tot elektriciteitsnetwerken, telecommunicatievoorzieningen en nieuwe technologie. Ook is er in 2016 een beperkt consumentenonderzoek uitgevoerd, met als doel de bezorgdheid en behoefte aan informatie over EMV in brede zin bij burgers te peilen. De inzichten hieruit zullen worden verwerkt in de kennisberichten, memo's en eerste indrukken van het Kennisplatform.

4 Voorstel inhoudelijke invulling per themapijler in 2017

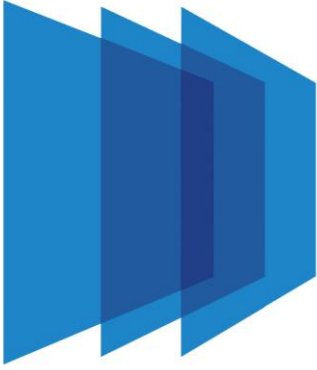
De inhoudelijke activiteiten van het Kennisplatform EMV worden in 2017 ingedeeld en behandeld binnen twee themapijlers. De themapijlers in 2017 zijn:

- Laagfrequente EMV
- Radiofrequente EMV.

In 2016 was er nog een derde themapijler 'Nieuwe technologie en specifieke situaties'. Hieronder vielen met name nieuwe technische ontwikkelingen en arbeidsgerelateerde situaties. In de praktijk werd dit onderscheid ten opzichte van de andere twee themapijlers als kunstmatig ervaren. Met het gereedkomen van de update van het Kennisbericht EMV op het werk in 2016 valt de reden voor het handhaven van deze derde themapijler weg; nieuwe technologieën kunnen eenvoudig worden ondergebracht bij de andere twee themapijlers. Dat geldt ook voor meer specifieke arbeidsgerelateerde situaties.

4.1 Themapijler 'Laagfrequente EMV'

Binnen deze pijler staat blootstelling van de bevolking aan laagfrequente EMV centraal. Het gaat hierbij vooral om bronnen die gerelateerd zijn aan de elektriciteitsvoorziening, zoals hoogspanningslijnen en –kabels, schakel- en onderstations, transformatorhuisjes, distributiekabels en voorzieningen voor elektrisch vervoer. De maatschappelijke aandacht en zorg die er is voor mogelijke gezondheidseffecten van EMV van hoogspanningslijnen (vooral in relatie tot leukemie bij kinderen) breidt zich uit naar EMV van andere bronnen en naar andere gezondheidseffecten. Daarnaast zijn er de komende jaren ontwikkelingen te verwachten die naar verwachting leiden tot meer behoefte aan informatie vanuit de maatschappij. Voorbeelden van deze ontwikkelingen zijn de aanleg van nieuwe hoogspanningslijnen en –stations (noodzakelijk

voor de energietransitie), de plaatsing van slimme meters in woningen en de ontwikkeling/uitbreiding van laadsystemen voor elektrisch vervoer. Een deel van deze ontwikkelingen betreffen bronnen die gebruik maken van radiofrequente velden; wanneer deze bronnen verbonden zijn aan elektriciteitsvoorziening worden zij eveneens beschouwd binnen deze themapijler (bijvoorbeeld: slimme meters).

Prioriteiten voor het Kennisplatform EMV voor 2017 binnen deze themapijler zijn:

- Afronding van het Kennisbericht 'Elektriciteit in en om het huis'. Eind 2016 is een concept-kennisbericht voorgelegd aan de fora. Dit Kennisbericht wordt opgebouwd rond drie deelonderwerpen:
 - update van het Kennisbericht 'Hoogspanningslijnen en kinderleukemie' (verwerking recente onderzoeken)
 - uitbreiding met onderzoek naar andere ziekten/aandoeningen in relatie tot hoogspanningslijnen
 - uitbreiding met onderzoek naar EMV van andere bronnen in en om het huis.In eerste instantie staan twee doelgroepen centraal voor dit Kennisbericht, de doelgroep 'wethouders, raadsleden en ambtenaren van de gemeente' en de doelgroep 'belanghebbende burgers'. Later kunnen andere doelgroepen worden toegevoegd (groeimodel). Essentieel is dat de basisinformatie voor alle doelgroepen hetzelfde is.
- ondersteunende informatie voor professionals die ook EMV-vragen vanuit de bevolking krijgen, zoals installateurs, call center medewerkers, consumentenorganisaties en leveranciers van consumentenapparatuur. Deze informatie zal worden gebaseerd op het nieuwe Kennisbericht.
- opstellen memo over 'werken met en ondergaan van MRI'. Dit was al opgenomen in het Jaarplan 2016, maar is nog niet opgestart.

4.2 Themapijler 'Radiofrequente EMV'

Bij blootstelling aan radiofrequente EMV gaat de aandacht tot nu toe vooral uit naar telecommunicatievoorzieningen (het gebruik van mobiele telefoons, basisstations voor mobiele telefonie) en naar WiFi-toepassingen. Daarnaast neemt het aantal (huishoudelijke) apparaten en gebruiksvorwerpen dat draadloze communicatie benut in de komende jaren toe, evenals het gebruik van mobiele diensten, waardoor mensen het idee kunnen krijgen dat ze steeds sterker en vaker worden blootgesteld. Ook zijn er nieuwe technische ontwikkelingen te verwachten, zoals het overschakelen naar 4G en 5G, uitrol CDMA450, draadloze communicatie tussen apparaten (o.a. Ultra Wide Band), draagbare technologie (smart watch, Google glass) of gezondheidsapplicaties en zelfrijdende auto's.

Prioriteit voor het Kennisplatform EMV voor 2017 binnen deze themapijler is:

- Afronding van het Kennisbericht 'Mobiele communicatie en gezondheid'. Eind 2016 is een concept-kennisbericht voorgelegd aan de fora. Dit Kennisbericht combineert de 'losse informatie' met resultaten uit eerste indrukken die op de website staan en actualiseert deze.

4.3 Afronding memo 'Nieuwe technologie'

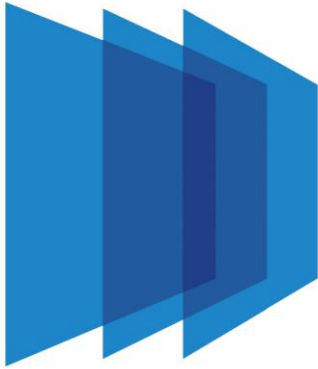
Eind 2016 is een concept-memo aan de fora voorgelegd, met als onderwerp 'Nieuwe technologie waarbij EMV een rol speelt'. In dit memo wordt ingegaan op drie thema's: draadloze verbindingen in huis, een energiezuinig huis en elektrisch vervoer (fiets en auto). Het praktisch omgaan met deze technologie staat centraal, met aandacht voor keuzemogelijkheden vanuit de visies van betrokkenen. Dit memo zal in 2017 worden afgerond

4.4 Eerste indrukken

Bij een aantal (wetenschappelijke) publicaties zullen in 2017 door het Kennisplatform EMV 'eerste indrukken' worden opgesteld.

Het Kennisplatform EMV kan besluiten eerste indrukken op te stellen over publicaties:

- die nieuwe inzichten geven over gezondheidseffecten van elektromagnetische velden;
- die bestaande inzichten bevestigen, maar opvallend goed zijn uitgevoerd;
- waarover in de media wordt bericht;
- waarover een deelnemer in het Kennisplatform EMV een bericht wenst.

In principe stelt het Kennisplatformbureau een eerste indruk op die desgewenst verder uitgewerkt wordt tot een uitgebreider bericht, dat zonodig met andere deelnemers wordt afgestemd. Met behulp van deze combinatie van berichten worden professionals snel geïnformeerd en worden kennisberichten over onderwerpen actueel gehouden. De aan het Kennisplatform EMV deelnemende organisaties beoordelen daarvoor op reguliere basis (wetenschappelijke) publicaties. De leden van het Wetenschapsforum hebben hierbij een signalerende taak.

5 Organisatorische activiteiten in 2017

De geplande organisatorische activiteiten voor 2017 zijn:

- Bestuur
 - werven onafhankelijk bestuurslid Maatschappij is in 2016 uitgesteld met het oog op de onzekerheid omtrent het voortbestaan van het Kennisplatform
- Wetenschapsforum
 - verkennen van mogelijkheden van een wetenschapspool (zie verder onder hoofdstuk 4, Wetenschapsforum)
 - in 2017 vijf forumbijeenkomsten en 1 gezamenlijke bijeenkomst met het Communicatieforum
- Communicatieforum
 - mogelijk maken van actieve publiekscommunicatie
 - evaluatie van de bestaande communicatievormen en beter in beeld brengen van EMV-informatiebehoefte bij burgers/consumenten
 - in 2017 vijf forumbijeenkomsten en 1 gezamenlijke bijeenkomst met het Wetenschapsforum
- Klankbordgroep EMV
 - in 2017 één plenaire bijeenkomst (jaarplan 2017 en jaarverslag 2016)
 - nadere uitwerking rol Klankbordgroep EMV
- Denkgroep(en)
 - Voortzetting denkgroep 'Omgaan met 0,4 microtesla' (minimaal 1 bijeenkomst)
 - Opzetten van mogelijke andere denkgroepen indien dit relevant is voor maatschappelijke reflectie en het in beeld brengen van handelingsperspectieven van doelgroepen
- Jaarplan
 - opstellen Jaarplan 2017, mede in overleg met de Klankbordgroep EMV
- website en elektronische werkomgeving
 - updaten en onderhouden van de voorzieningen.

6 Structuur van het Kennisplatform EMV

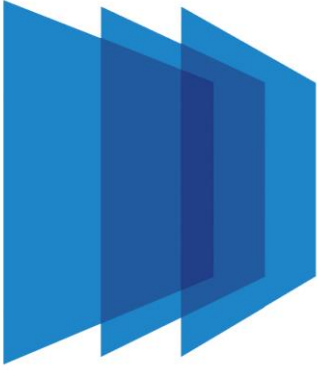
Bestuur en voorzitter

Het Bestuur van het Kennisplatform EMV bestaat uit bestuursleden van de deelnemende organisaties. Voorzitter van het bestuur is mr. dr. A.G.J.M. Rombouts, Burgemeester van 's-Hertogenbosch. Als onafhankelijk persoon mag van hem worden verwacht dat hij de verschillende partijen binnen het Kennisplatform EMV weet te verbinden. Daarnaast kan hij door zijn ervaring richting burgers de functie van boegbeeld en spreekbuis vervullen. Bovendien is de heer Rombouts vanwege zijn wetenschappelijke achtergrond in staat om aan onderzoekers de juiste vragen te stellen en waar nodig door te vragen.

Het bestuur wordt ondersteund door de algemeen secretaris. De algemeen secretaris heeft de dagelijkse leiding die wordt gecoördineerd vanuit het platformbureau dat bij het RIVM is ondergebracht.

Communicatieforum

In het communicatieforum zijn alle deelnemende organisaties vertegenwoordigd. Voorzitter is dr. F. Woudenberg. Het Communicatieforum heeft binnen het Kennisplatform EMV een centrale rol bij de signalering van maatschappelijke vragen, zodat de berichten zo goed mogelijk aansluiten bij die vragen. Het Communicatieforum adviseert over het helder formuleren van de inhoudelijke berichten. Het Communicatieforum streeft naar:

- verbetering van de zichtbaarheid van het Kennisplatform EMV en het functioneren als spil in de samenleving als het gaat om vragen over EMV en gezondheid;
- meer nadruk op proactief communiceren;
- meer aandacht voor keuzemogelijkheden;
- afstemming van communicatie binnen het Kennisplatform EMV, vooral bij publiekscommunicatie;
- verbetering van de aandacht voor effectiviteit van de producten van het Kennisplatform EMV en de afstemming op de doelgroepen.

Wetenschapsforum

In het Wetenschapsforum zitten vertegenwoordigers van alle deelnemende organisaties. Voorzitter is prof. dr. R. Hoppe, hoogleraar Universiteit Twente (geen vertegenwoordiger van een deelnemende organisatie). Het is de taak van de leden van het Wetenschapsforum om wetenschappelijke ontwikkelingen tijdig te signaleren en correct samen te vatten. Verder zorgen zij voor de inhoudelijke voorbereiding van Kennisberichten, memo's en reacties van het Kennisplatform EMV op publicaties. Het Wetenschapsforum behandelt ook vragen die door één of meer deelnemende organisaties worden gesteld. Het Wetenschapsforum streeft naar:

- het met kennis en keuzemogelijkheden ondersteunen van de verschillende verantwoordelijken bij het omgaan met elektromagnetische velden en de mogelijke risico's daarvan;
- aandacht voor de complete dekking en borging van de kennisterreinen door de deelnemers waaronder ook de sociaal-maatschappelijke aspecten daarvan;
- actief benutten van de expertise buiten het Kennisplatform EMV, waaronder die opgebouwd via het ZonMw-onderzoeksprogramma. Een mogelijkheid die verkend kan worden is het inrichten van een wetenschapspool waar onderzoekers uit het ZonMw-programma deel van uitmaken;
- ook aandacht voor de gezondheidsbevorderende, therapeutische en andere mogelijkheden van EMV.

Klankbordgroep EMV en themapijler/denkgroep(en)

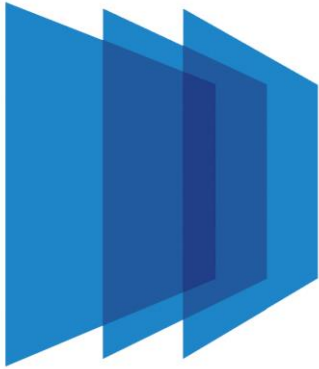
Maatschappelijke vragen en visies over EMV, aanwezige kennis en keuzemogelijkheden worden besproken in één of meerdere denkgroepen. Deelnemers in deze denkgroepen zijn vertegenwoordigers van de deelnemende organisaties, vertegenwoordigers uit organisaties in de Klankbordgroep EMV, aangevuld met vertegenwoordigers van andere belanghebbende organisaties of deskundigen. In voorkomende gevallen zullen ook deelnemers uit het algemene publiek (technologiegebruikers en/of consumenten) worden uitgenodigd om deel te nemen. In de Klankbordgroep EMV zijn landelijke organisaties vertegenwoordigd, die gezamenlijk de verschillende belangen en visies vertegenwoordigen. Jaarplan en jaarverslag van het Kennisplatform EMV worden besproken in de Klankbordgroep EMV. Het Jaarplan 2017 is besproken in de bijeenkomst van de Klankbordgroep op 27 maart 2017.

Samenwerking met de Gezondheidsraad

Het Kennisplatform EMV werkt samen met de Gezondheidsraad. Het Kennisplatform EMV en de Gezondheidsraad hebben daartoe werkafspraken gemaakt. De Gezondheidsraad heeft een wettelijk verankerde adviestaak richting regering en parlement. De Gezondheidsraad kent een Commissie Elektromagnetische Velden die ervaren is in het beoordelen van wetenschappelijke informatie. Het Kennisplatform overlegt waar het voor de goede en volledige maatschappelijke duiding nodig is met de Gezondheidsraad. Het Platform kan daarbij in reactie op nieuwe informatie of maatschappelijke vragen de Gezondheidsraad verzoeken om duiding, advies of nadere toelichting.

7 Voorlopige begroting 2017

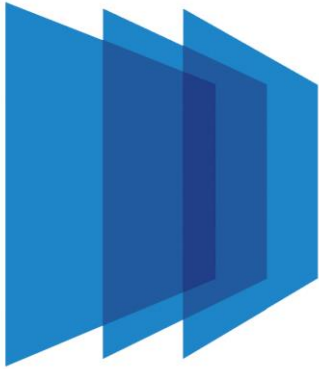
Het Kennisplatform EMV wordt gefinancierd door de "Stichting Onafhankelijk Fonds Kennisplatform Nederland" onder voorzitterschap van drs H.J.J. Mertens. Deze stichting ontvangt financiële bijdragen van verschillende overheden en private organisaties ten behoeve van het uitvoeren van de activiteiten zoals vastgelegd in het 'Algemeen Kader Kennisplatform EMV 2017' (zie Bijlage). De Stichting is zo ingericht dat de overheden en private organisaties die financieel bijdragen geen sturing kunnen geven aan de activiteiten van het Kennisplatform EMV. Wel zijn de overheden en private organisaties samen met andere belangen

vertegenwoordigende organisaties vertegenwoordigd in de Klankbordgroep EMV waarmee het Bestuur van het Kennisplatform EMV jaarlijks voor vaststelling het Jaarplan bespreekt.

Tabel 1: Overzicht begroting voor de periode tot 1 januari t/m 31 december 2017

Posten		Begroot bedrag <u>2017</u> €	Referentie Begroting 2015/2016 €
1	Bureau		
	- Capaciteit en huisvesting	230.000	246.500
	- Materiële kosten bureau	20.000	15.000
2	Ondersteuning Wetenschapsforum	110.000	108.000
3	Ondersteuning Communicatieforum	70.000	69.000
4	Voorzitter vergoeding plus onkosten	24.000	24.000
5	Stichting Fonds vergoeding plus onkosten	25.000	40.000
6	Organisatiekosten Klankbordgroep EMV, denkgroepen, vergaderingen, conferenties en publicaties	40.000	25.000
7	Basisregeling deelnemers Kennisplatform EMV, deelname activiteiten, ondersteuningsvragen, voorbereiding berichten	321.000	322.500
8	Onderhoud elektronische werkomgeving en website	10.000	8.000
9	Kosten activiteiten juli-december 2015	0	90.000
	Totaal jaar	850.000	950.000

Algemeen Kader Kennisplatform EMV 2017

Positionering Kennisplatform-EMV

Het Kennisplatform Elektromagnetische velden en Gezondheid (Kennisplatform EMV) is een samenwerkingsverband van RIVM, TNO, DNV-GL, Agentschap Telecom, de GGD'en, ZonMw en Milieu Centraal. Het Kennisplatform EMV bundelt de wetenschappelijke kennis op het gebied van elektromagnetische velden die bij de deelnemers aanwezig is, duidt deze wetenschappelijke kennis en maakt deze beschikbaar voor de maatschappij. Het werkt samen met de Gezondheidsraad. In Klankbordgroep en denkgroepen (onderverdeling naar thema's gerelateerd aan themapijlers) kan met vertegenwoordigers van overheid, werkgevers en werknemers, onderzoekers en maatschappij worden gesproken over ontwikkelingen, vragen, en activiteiten van het Kennisplatform EMV.

Taken Kennisplatform-EMV

Het Kennisplatform EMV heeft als kerntaak:

- a. Het duiden van de wetenschap: het voorzien in wetenschappelijk gefundeerde informatie op het gebied van EMV en gezondheid. Uitgangspunt hierbij is dat de informatie voor professionals en burgers bruikbaar is voor een standpuntbepaling ten aanzien van EMV.

Additionele taken van het Kennisplatform zijn:

- b. Het proactief en reactief adresseren van actuele maatschappelijke vragen over elektromagnetische velden, zodanig dat de maatschappij in brede zin waaronder burgers, pers, professionals van overheden en bedrijfsleven, daarvan kennis kan nemen en gebruik kan maken. Waar mogelijk, wordt tevens proactief een handelingsperspectief in beeld gebracht. Het Kennisplatform EMV fungeert niet als actief hulpverlenende instantie.
- c. Het organiseren en faciliteren van interactie tussen relevante stakeholders. Deze interactie vindt plaats in algemene zin in de Klankbordgroep, en meer specifiek voor bepaalde deelonderwerpen in ad-hoc denkgroepen (gevormd uit vertegenwoordigers van de KP-deelnemers en van de stakeholders, eventueel aangevuld met andere deskundigen). Hieruit kunnen voorstellen voor acties volgen, die aan het Bestuur van het Kennisplatform EMV worden voorgelegd.

Het Kennisplatform EMV stelt zich ten doel deze taken op objectieve wijze te vervullen, onafhankelijk van belangen van bedrijfsleven, maatschappelijke groeperingen en vigerend overheidsbeleid. Het Kennisplatform EMV en alle deelnemende organisaties gebruiken hun netwerk en middelen om de berichten en overige informatie van het Kennisplatform EMV publiek te maken om een zo breed mogelijke doelgroep te bereiken.

Het Kennisplatform EMV streeft ernaar om informatie te leveren die past binnen de actuele maatschappelijke informatiebehoefte en wetenschappelijke ontwikkelingen. Producten kunnen bestaan uit kennisberichten (over een "breed" onderwerp, mede gebaseerd op maatschappelijke reflectie), memo's, eerste indrukken (over een recente publicatie of een deelonderwerp) en videofilmmpjes. Daarnaast zal worden geïnventariseerd of andere vormen van publiekscommunicatie effectief kunnen worden ingezet. Alle informatie wordt gepubliceerd op de website. Concrete activiteiten kunnen zijn:

- Het duiden van wetenschappelijke ontwikkelingen, in de vorm van eerste indrukken en memo's. Deze berusten op brede maatschappelijke reflectie (i.e. via inbreng van de deelnemende organisaties, terugkoppeling uit denkgroepen en gesprekken met stakeholders)
- Het organiseren van maatschappelijke betrokkenheid en inbreng via bijvoorbeeld denkgroepen
- Het opstellen van nieuwe brede kennisberichten over actuele onderwerpen (of actualisering van bestaande kennisberichten), met maatschappelijke input/feedback vanuit de denkgroepen en klankbordgroeporganisaties
- Het plaatsen van de eerste indrukken, memo's en kennisberichten op de website en verspreiding via nieuwsbrieven en media
- Het meewerken aan verzoeken van de media om interviews of andere informatie.

Activiteiten in 2017 en relatie met Jaarplan

Het Kennisplatform EMV duidt wetenschappelijke kennis over elektromagnetische velden binnen het frequentiegebied van 0 Hz tot en met 300 GHz. Deze kennis kan in relatie staan tot gezondheid, ruimtelijke ordeningsvraagstukken, techniek en andere sociale en maatschappelijke effecten bij het gebruik van apparaten die EMV opwekken.

Centraal thema is:

“de maatschappij helpen omgaan met technologische en maatschappelijke ontwikkelingen door het duiden van de kennis met aandacht voor keuzemogelijkheden voor overheden, burgers (die apparaten aanschaffen of in de buurt van bronnen wonen), werkgevers en werknemers, onderwijs en onderzoek”.

De activiteiten van het Kennisplatform EMV worden in 2017 ingedeeld in twee afzonderlijke themapijlers (combinaties zijn mogelijk):

1. Laagfrequente EMV (o.a. elektriciteitsvoorziening)
2. Radiofrequente EMV (o.a. telecommunicatievoorzieningen).

De inhoudelijke activiteiten worden verder uitgewerkt in een Jaarplan 2017.

1. Themapijler Laagfrequente EMV

Binnen deze pijler staat blootstelling van de bevolking aan laagfrequente EMV centraal. Het gaat hierbij vooral om bronnen die gerelateerd zijn aan de elektriciteitsvoorziening, zoals hoogspanningslijnen en –kabels, schakel- en onderstations, transformatorhuisjes, distributiekabels en voorzieningen voor elektrisch vervoer. De maatschappelijke aandacht en zorg die er is voor mogelijke gezondheidseffecten van EMV van hoogspanningslijnen (vooral in relatie tot leukemie bij kinderen) breidt zich uit naar EMV van andere bronnen en naar andere gezondheidseffecten. Daarnaast zijn er de komende jaren ontwikkelingen te verwachten die naar verwachting leiden tot meer behoefte aan informatie vanuit de maatschappij. Voorbeelden van deze ontwikkelingen zijn de aanleg van nieuwe hoogspanningslijnen en –stations (noodzakelijk voor de energietransitie), de plaatsing van slimme meters in woningen en de ontwikkeling/uitbreiding van laadsystemen voor elektrisch vervoer. Een deel van deze ontwikkelingen betreffen bronnen die gebruik maken van radiofrequente velden; wanneer deze bronnen verbonden zijn aan elektriciteitsvoorziening worden zij eveneens beschouwd binnen deze themapijler (bijvoorbeeld: slimme meters).

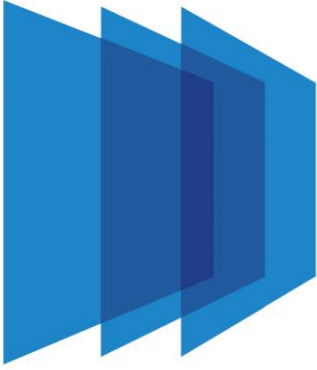
2. Themapijler Radiofrequente EMV

Bij blootstelling aan radiofrequente EMV gaat de aandacht tot nu toe vooral uit naar telecommunicatievoorzieningen (het gebruik van mobiele telefoons, basisstations voor mobiele telefonie) en naar WiFi-toepassingen. Daarnaast neemt het aantal (huishoudelijke) apparaten en gebruiksvoorwerpen dat draadloze communicatie benut in de komende jaren toe, evenals het gebruik van mobiele diensten, waardoor mensen het idee kunnen krijgen dat ze steeds sterker en vaker worden blootgesteld. Ook zijn er nieuwe technische ontwikkelingen te verwachten, zoals het overschakelen naar 4G en 5G, uitrol CDMA450, draadloze communicatie tussen apparaten (o.a. Ultra Wide Band), draagbare technologie (smart watch, Google glass) of gezondheidsapplicaties en zelfrijdende auto's.

Financiering van de activiteiten in 2017

De totale begrote kosten voor de bovengenoemde activiteiten in 2017 bedragen minimaal 850 k€. Voor de financiering wordt uitgegaan van bijdragen van de rijksoverheid, de energienetwerkbeheerders en de telecomproviders op basis van de in 2016 uitgevoerde verkenning.

Het Kennisplatform EMV legt de activiteiten jaarlijks vast in een Jaarplan, dat wordt vastgesteld door het Bestuur van het Kennisplatform. Dit Jaarplan is voorzien van een begroting. Het Kennisplatform EMV zal jaarlijks niet meer middelen inzetten dan voor dat jaar beschikbaar, eventueel aangevuld met middelen die uit “onder-uitputting” in voorgaande jaren beschikbaar zijn en de regels vanuit de financiers zich daar niet tegen verzetten.

Het Kennisplatform EMV verantwoordt de besteding van de middelen in relatie tot de verrichte activiteiten aan de “Stichting Onafhankelijk Fonds Kennisplatform Nederland” wanneer de Stichting daartoe verzoekt.

In reactie op maatschappelijke vragen of wetenschappelijke signalering is het mogelijk dat aanvullende activiteiten worden uitgevoerd. Indien wordt voorzien dat de begroting niet toereikend is, wordt voorafgaand aanvullende financiering, mogelijk ook van andere financiers, gezocht.

Onafhankelijkheid Kennisplatform EMV

De onafhankelijkheid van het Kennisplatform EMV wordt als volgt geborgd.

- Het bestuur van het Kennisplatform EMV bestaat uit van elk van de deelnemende organisaties één vertegenwoordiger, met een onafhankelijke voorzitter, zoals in de periode 2007-2014 het geval was. Daarnaast kan er een extra onafhankelijk bestuurslid worden aangesteld met oog voor de visies van de diverse betrokken maatschappelijke organisaties, “de stem van de maatschappij”.
- De financiering van het Kennisplatform EMV is afkomstig van publiek-private partijen. Om de wederzijdse onafhankelijkheid van het Kennisplatform EMV en de financiers te garanderen, verloopt de financiering van de Kennisplatformactiviteiten via een speciaal voor dat doel opgerichte stichting “Stichting Onafhankelijk Fonds Kennisplatform Nederland”. Deze stichting kent een bestuur, waarvan de leden geen banden hebben met de Kennisplatform-deelnemers, noch met de financiers. De stichting betracht volledige transparantie. Gedurende de looptijd van het Kennisplatform EMV is het mogelijk dat andere publiek-private partijen zich aansluiten bij de financiers.
- Alleen het bestuur van het Kennisplatform EMV heeft zeggenschap over de inzet van de financiering. De financiers hebben geen zeggenschap bij de selectie van uit te voeren activiteiten en bij de review van de uitkomsten. De financiers hebben uitsluitend invloed op de activiteiten van het Kennisplatform door middel van deelname in Klankbordgroep en ad-hoc-denkgroepen. Zij hebben hierin dezelfde rechten en positie als de andere stakeholders.

Structuur van het Kennisplatform

Bestuur en voorzitter

Het bestuur van het Kennisplatform bestaat uit bestuursleden van de deelnemende organisaties. De Algemeen Secretaris ondersteunt het bestuur en heeft ook de dagelijkse leiding die wordt gecoördineerd vanuit het platformbureau dat bij het RIVM is ondergebracht. Voorzitter van het bestuur is Mr. dr. A.G.J.M. Rombouts, Burgemeester van 's-Hertogenbosch. Als onafhankelijk persoon mag van hem verwacht worden dat hij de verschillende partijen binnen het platform weet te verbinden. Daarnaast kan hij door zijn ervaring richting burgers de functie van boegbeeld en spreekbuis vervullen. Bovendien is de heer Rombouts vanwege zijn wetenschappelijke achtergrond in staat om aan onderzoekers de juiste vragen te stellen en waar nodig door te vragen.

Wetenschapsforum

In het Wetenschapsforum zitten vertegenwoordigers van alle deelnemende organisaties. Het is hun taak om wetenschappelijke ontwikkelingen op tijd te signaleren en correct samen te vatten. Verder zorgen zij voor de inhoudelijke voorbereiding van de Kennisberichten en reacties van het Kennisplatform op publicaties. Het Wetenschapsforum beantwoordt ook specifieke vragen die binnenkomen via één of meerdere deelnemende organisaties.

Communicatieforum

In het Communicatieforum zijn alle deelnemende organisaties vertegenwoordigd. Het Communicatieforum heeft binnen het Kennisplatform een centrale rol bij de signalering van maatschappelijke vragen zodat de berichten zo goed mogelijk aansluiten bij de maatschappelijke vragen. Het Communicatieforum adviseert verder over het helder formuleren van de inhoudelijke berichten.